

VELIKANSKI NEMŠKI VPLIV NA BALKANU

Angleži in Francozi so izgubili po svetovni vojni pridobljeni politični in gospodarski vpliv

Neko poročilo iz Bukarešte pravi: Ni še poteglo osem tednov od padea Pariza, pa so vendar v tem kratkem času Angleži in Francozi v balkanskih državah stopili v ozadje. Kar zadeva politični vpliv, imajo danes na Balkanu Angleži in Francozi ravno toliko ugleda, kot kak Akstralee. Edini tujec, ki kaj velja, je Nemec. Pa tudi Nemci se tega zavedajo.

V Bukarešti, Beogradu in Sofiji delajo Nemci mnogo hitreje, kakor pa so delovali pred padcem Pariza. Na tisoče nemških "turistov" potuje po balkanskih državah in vsaki ima nalogo, da izvrši kako politično, gospodarsko ali kako drugo delo. Po hotelih je mogoče slišati največ nemščino in vsaki hotelski hodnik je natančen barometer za politično razpoloženje.

Vsi nemški turisti so zelo zaposleni; najbolj brezbrizne pa se kažejo oni Nemci, ki sede po hodnikih in ostro pazijo in poslušajo, kaj ljudje govorijo med seboj.

Priznati pa se mora, da vsi nemški turisti zelo težko delajo, kajti hočejo pomagati svoji domovini vstvariti "nov evropski red."

Nemci so prepričani, da je prišel dan, ko mora vsakdo po svoji moči prispevati za svojo domovino, da pride iz vojne zmagovita in da po vojni razprostre krila svojega vpliva nad celo Evropo.

Nemci s svojim delom postavljajo vse v senco

Naj delajo in si prizadevajo tuji agenti v katerikoli balkanski državi karkoli, z nemškimi se ne more meriti noben diplomat, noben agent iz kakor druge države. Pred leti je bilo nekaj slišati o Gvidonu Schmidtu, zadnjem avstrijskem vnanjem ministru. To je bil oni avstrijski vnanji minister, ki je pregovoril kancerja dr. Kurta Schuschniggga, da je šel na Hitlerjevo povabilo v Berchtesgaden. Danes pa se nahaja Schmidtovo ime med ravnatelji največje romunske kovinske družbe "Resita", ki predstavlja vrednost 50 milijonov dolarjev. Poleg Gvidona Schmidta je med ravnatelji tudi neki "A. Goering", najbrže brat velikega maršala Goeringa.

Novice v listih kontrolira Nemčija

Vse novice o dnevnih dogodkih v balkanskih državah prihajajo iz nemških in italijanskih virov. Poročila o do-

godkih v Ameriki prihajajo samo iz nemških in italijanskih virov. Seveda taka poročila služijo samo nemškim in italijanskim interesom in so mnogo premenjena in tudi potvorenjena. Vsled tega je javnost v Jugoslaviji, na Romunskem in Madžarskem popolnoma odrezana, kar se poročil tiče, od ostalega sveta.

SEDAJ JE ČAS ZA VPAD

Angleški letalci, ki so se večeraj vrnili s svojega bombnega napada na nemške postojanke ob Rokavskem prelivu, so sporočili, da so opazili velike nemške priprave za vpad v Anglijo, vsled česar so Angleži posebno pozorni, kajti Hitlerju je sedaj zelo ugodno vreme. Vsi opazovalci vojaškega položaja so prepričani, da bo Hitler, ako sploh namerava še ta mesec napasti Anglijo, prišel s svojim velikim napadom v prihodnjih dneh, ko je plima v Rokavskem prelivu najvišja. V tem času je morje tudi mirno in nad njim leži gosta megla, kar je za Hitlerja najboljša pomoč.

Napad bo prišel okoli 8. avgusta

Neko poročilo na United Press iz Stockholma pravi, da Nemci na Norveškem govorijo, da se bo nemški vpad na Anglijo pričel med 8. in 10. avgustom. V ta namen Nemci zelo utrjujejo Trondheim ter postavljajo protizračne baterije ob celem norveškem obrežju.

Nacijska zarota v Argentini

Socijalistični poslanec Solari je pozval te dni argentinsko poslansko zbornico, naj dožene, če niso trije ministri, notranji minister, minister za vnanje zadeve in minister za ljudsko izobrazbo poučeni o nacijskih aktivnostih v Misiones okraju.

Policija je našla v Misiones več nacijskega propagandnega materiala. Nemški delavci, ki sovražijo Hitlerja, se pritožujejo, da jih njihovi nacijski tovariši pretopajo, ker se nočejo navduševati za nacizem.

Konvencija IUMMW

V ponedeljek, 5. avgusta se je začela v Denver, Colo., 37 letna konvencija International Union of Mine, Mill and Smelter Workers (CIO). Konvencija bo najbrž zavzela svoje stališče napram tretjemu terminu preds. Roosevelta.

ITALJANI PRIČAKUJEJO DOLGO VOJNO

Italijanski uradni list "Relazioni Internazionali" priznava, da se bo Anglija še dolgo branila. Pri vsem tem pa mora vsakdo vedeti, da se bo njen položaj stalno slabšal ter dodaje:

1. Sodelovanje dominijev in prekomorskih posestev poje-ma.
2. Francija je za več deset let izločena iz boja;
3. Upanje na pomoč bolkan-skih držav je izgubljeno in celo

pomoč Jugoslavije in Grške, ki ste bili do sedaj naklonjeni Angliji;

4. Sredozemsko morje je Italija zablokirala;
5. Na Pacifiku morajo do-miniji zaradi odločne japon-ske politike molčati;
6. Ameriška politika je taka, da hoče Združene države odtegniti Angliji, nemške podmornice pa so zmogljive vstaviti vse blago, ki je iz Amerike namenjeno v Anglijo.

Stimsonova zahteva

Vojni tajnik zahteva takojšnjo uvedbo obvezne vojaške službe, dočim se kongresniki še vedno obotavljajo in spreminjajo tozadevno predlogo.

Prejšnji teden je vojni tajnik Henry L. Stimson izjavil: — Prav nič presenetljivega bi ne bilo, če bi bila Anglija v teku tridesetih dni premagana, in v tem slučaju bi bile Združene države istočasno ogrožene z dveh smeri. Vsled tega je treba čimprej uveljaviti obvezno vojaško službo. Navzlic temu in sličnim pozivom pa gre za deva s predlogo razmeroma počasi od rok.

Včeraj je bil preoblikovani načrt za obvezno vojaško službo odobren od posebnega senatnega odbora in bo še danes predložen kongresu.

Zdaj so se sporazumeli, da bodo draftani le moški od 21. do 31. leta, ne pa kot je bilo prvotno predlagano — od 18 do 64. leta. Izključeni bodo vsi moški, ki delujejo v potrebnih industrijah in tudi oni, ki so poljedelci.

Službena doba bo eno leto. Kongresniki se bodo pobri-gali, da bodo vpoklicanim pri-hranjene stare službe. Vsake-mu vladnemu uslužbenecu bo vlada garantirala, da bo dobil po dostojnem roku svoje sta-ro delo nazaj.

S privatnimi delodajalci pa ne bo tako lahko. Sliči se, da bo imel National Labor Relations Board (Delavski urad) pravico postavno nastopiti proti vsake-mu privatnemu delodajalcu, ki brez prav posebno tehtnega vzroka ne bo spet zaposlil svo-jega bivšega delavca, ko se bo vrnil iz vojaške kempe.

V zvezi s predlogo glede ob-vezne vojaške službe je pa še nekaj drugega opažati, nam-reč, da že dolgo ni toliko mla-dih mož prostovoljno vstopilo v ameriško armado in morna-rijo kot zadnje mesece in te-dne.

Tega dejstva se nekateri po-

služujejo in dokaz, da bo mogo-če s pomočjo prostovoljcev zgraditi dovolj močno arma-do.

Drugi pa zopet dokazujejo, da se to ne bo zgodilo. Po rač-unih predsednika Roosevelta in vojaških izvedencev, potre-buje Amerika v najkrajšem času najmanj dva milijona v vojaškem poslu izvežbanih mož.

Po sedanjem načrtu bo mogo-če dobiti potrebno armado iz skupnega števila 4.500.000 mož v starosti od 21. do 31. ie-ta.

S pomočjo sedanjega siste-ma (prostovoljcev) pa bi se takega števila ne dalo spravi-ti skupaj.

Značilno je stališče nekate-rih politikov in narodnih za-stopnikov.

Senator McNary, republi-kanski predsedniški kandidat je naprimer proti Burke-Wads-worthovi predlogi v prvotni obliki.

McNary je rekel: — Z mla-dimi možmi v uniformah od-pravlja Hitler nezaposlenost.

Henry Wallace, demokrat-ski podpredsedniški kandidat, ni hotel podati o predlogi no-bene izjave.

Senatorji Nye, Holt, Van-denbergh, Bone, Johnson iz Ca-lifornije in Norris so proti konškrpeiji v mirovnem času.

Bankhead, speaker poslan-ske zbornice, je rekel prejšnji teden: — Predloge nisem niti prečital.

"Pravda" prepovedana

Na podlagi obrambne po-stave je bilo v Kanadi prepó-vedano širjenje ruskega lista "pravde" glasila ruske ko-munistične stranke.

TOPOVI ZA LETALA

Vlada namerava zgradi-ti dve novi tovarni, ki bosta pod Chryslerjevo in Gen. Motors upravo.

Iz protokola glede obram-bnega programa je razvidno, da se vlada pogaja z G. M. in Chryslerjevo korporacijo glede zgradnje dveh novih to-varn, ki bosta izdelovali 37 mi-limetrsk topove za ameriška letala.

Topovi bodo po velikosti in moči slični protitanenim topo-vom, ki jih ima ameriška ar-mada že precej. Nadomestili bodo 30 kalibrske strojnice, ki so zdaj montirane na leta-ljih.

Pogodbe glede zgradnje no-vih tovarn, ki bosta veljali štiri-najst milijonov dolarjev, bodo podpisane že do 1. sep-tembra. Zgrajeni bosta po pre-teku enega leta.

Zadostno število topov bo pa izdelanih šele po treh ali štirih letih.

Slične topove izdeluje tudi Colt Arms Company, ki je do-bila pred nekaj dnevi naroči-lo v znesku dveh milijonov dolarjev.

Kje bosta zgrajeni novi to-varni, se še ne ve, toda dom-nevajo, da nekje na Sred-njem Zapadu.

Nadzorstvu nad produkcijo bo poverjeno generalu Wes-sonu, ki tudi izdeluje vse to-zadevne načrte.

V PISMU JE GROZIL

Bordenova družba, ena naj-večjih razpečevalk mleka v vzhodnih državah, je dobila pismo, v kateri ji je nekdo grozil, da bo z bombo razstre-ljeno poslopje na Hudson St. Nezanee, ki se je podpisal z imenom "Farmer", ji je poročil, da bo v četrtek dva-najst minut po dvanajsti uri prinesel bombo v poslopje in jo pustil na nekem skritem kra-ju. Par minut po tistem bo bomba eksplodirala. — Jaz sem farmer, — je pisal, — in Bordenova kompanija mi je storila strašno krivico. Zato se hočem maščevati.

Družba je obvestila policijo, ki je poslopje zastražila. Toda nobenega človeka z bombo ni bilo in seveda tudi nobene eks-plोजije.

Pismo je bilo izročeno poš-tnim oblastim, ki bodo skušale islediti pisca. Pošiljati grožnje po pošti, je namreč kaznjivo dejanje.

Izza eksplozije na Svetovni

Politična kampanja

Kongresnik Allen za Willkieja

Republikanski predsedniški kandidat Wendell A. Willkie je naznanil, da mu je obljubil vso podporo in pomoč demo-kratski kongresnik Robert G. Allen iz Philadelphije.

Allen je že tekom republi-kanske narodne konvencije v Philadelphiji izjavil, da bo glasoval za Willkieja, če bo predsednik Roosevelt zopet kandidiral.

S konvencijo je bila izguba

Philadelphijski župan Ro-berdt E. Lamberton je pozval sto oseb, ki so prispevale v sklad, kateri je omogočil, da se je republikanska konvenci-ja vršila v Philadelphiji, naj se nekoliko posežejo v žep, kajti primanjkljaj znaša — \$7228.

Skupni stroški so znašali 225 tisoč 931 dolarjev.

Župan prosi, naj omenjenih sedem tisočakov čimprej pri-spevajo, ker bo sicer moral primanjkljaj pokriti iz svojih lastnih sredstev, kajti obljub-il je, da konvencija ne sme povzročiti mestni blagajni no-benega primanjkljaja.

Taki pozivi ponavadi prav-dosti ne zaležejo.

"Johnson ni več liberalen"

Predsednik Roosevelt je rekel časnikarjem, da ne sma-tra več senatorja Hiram Johnsona iz Californije za "liberalalec oziroma za napre-dnega demokrata". V zadnjih štirih ali petih letih se je nam-reč temeljito izpremenil.

Republikanski senator, ki zastopa Californijo že izza leta 1916, se je bil leta 1932 za-vzel za predsednika Roosevel-ta. Že prej, namreč leta 1912, je bil obrnil hrbet republikan-ski stranki ter se je pridružil "bull moose" gibanju Theo-dora Roosevelta.

Johnsona so hoteli časnikar-ji telefonično vprašati, kaj mi-sli o Rooseveltovi izjavi, pa ga niso dobili v uradu, dočim je rekel demokratski senator Wheeler iz Montane:

— Johnsona smatram za ene-ga največjih liberalcev v tej deželi. Govor, ki ga je imel leta 1932, je predsedniku Roose-veltu dosti več pripomogel k pridobitvi zapadnih držav, kot pa vse drugo, kar se je zgodi-lo tekom njegove kampanje.

Roosevelt je podal gornjo izjavo, ko so ga opozorili, da skuša doseči Johnson na de-mokratskem, republikanskem in progresivnem tiketu ponov-no nominacije.

Člani californijske kongres-ne delegacije pravijo, da to ni nič nenavadnega, kajti po ca-lifornijski postavi je treba pri-bližno štirideset podpisov, če hoče kdo kandidirati na tiketu druge stranke.

Willkie in obvezna vojaška služba

Republikanski predsedniški kandidat Wendell L. Willkie je izjavil, da so ga časnikar-ji

v Colorado Springs opozorili, da v Washingtonu napeto pričakujejo njegove izjave z ozi-rom na obvezno vojaško slu-žbo.

Odvrnil je, da se bo v svo-jem govoru dne 17. avgusta, ko bo formalno sprejel republi-kansko nominacijo, podrobno bavil o tej zadevi. — Če me pa hoče predsednik v tem ča-su kaj vprašati, — je dostavil, — mu bom z veseljem odgovo-ril.

Na vprašanje časnikarjev, če so ga res vladni uradniki prosili, naj se zavzame za pro-dajo križark angleški vladni, je rekel, da se doslej še ni obr-nil nanj noben Rooseveltov po-oblaščenec.

Flynn se pripravlja

Edward J. Flynn, ki je bil imenovan na mesto Jamesa Farleya za predsednika demo-kratskega narodnega odbora, namerava narodni odbor pov-sem reorganizirati. Svojo no-vo službo bo nastopil dne 17. avgusta.

V Tennessee je dobil pri de-mokratskih primarnih volitvah veliko večino K. D. McKellar. Če bo izvoljen, kar se ne dvomno zgodilo, bo to že nje-gov tretji termin.

Francoska admiralja vjeta

V South Midlanstownu sta francoska admiralja Villaine in Cayol pod strogim nadzor-stvom. Angleška vlada bo v kratkem odločila o njuni u-sodi. Admiralja dolže, da sta sovražna Angležem.

Petaiova vlada je poslala Angliji odločen protest z za-htavo, da mora Villaina in Ca-yola takoj izpustiti.

Umevno je, da se Anglija za ta protest ne bo zmenila.

97 Odstotkov je PROTI

Republikanski kongresnik Fred A. Hartley, ki zastopa 10. kongresni volilni okraj dr-zave New Jersey, je rekel, da je postal 110 tisoč volilcem vprašalne pole, kakšno stališče zavzemajo napram vstopu Amerike v vojno, napram obrambnemu programu in ob-vezni vojaški službi.

77 odstotkov volilcev noče ničesar vedeti o vstopu Zdru-ženih držav v vojno, približno istotoliko jih podpira narodno-obrambni program, kakšnih 70 odstotkov se jih je pa izra-zilo za obvezno vojaško službo.

Julius Streicher mrtev

Kot pravi neko poročilo iz Londona, je največji sovražnik Zdzov v Nemčiji, Julius Strei-cher, pred nekaj dnevi umrl.

Ob času svoje smrti je bil governor Frankonije.

Streicher je bil star 55 let ter je bil s Hitlerjem v Mona-kovem 8. novembra lanskega leta, ko je kmalu po Hitlerje-vev odhodu v zborovalni dvo-rani eksplodirala bomba.

Streicher je bil od pričetka nacijskega gibanja zvest pri-staša Hitlerja. Vdeležil se je tu-di nacijs kega puča v mona-kovski pivnici leta 1923 in je bil tudi zaprt skupno s Hit-lerjem v kaznilnici v Lands-bergu.

"GLAS NARODA"
(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovene Publishing Company, (A Corporation).
Frank Sakser, President; J. Lupsha, Sec. — Place of business of the corporation and addresses of above officers: 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

47th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Sundays and holidays. — Subscription Yearly \$6.—. Advertisement on Agreement.

Za celo leto velja list za Ameriko in Kanado \$6.—; za pol leta \$3.—; za šest mesecev \$4.50. — Za New York za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50. — Za inozemstvo za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.

"GLAS NARODA" IZHAJA VSAKI DAN IZVZEMŠI NEDELJ IN PRAZNIKOV

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1242

POMAGAJTE nam IZBOLJŠATI LIST s tem, da imate vedno VNAPREJ plačane naročnine. Časopis mora odgovarjati potrebni časa. Vsak cent prihranjen pri terjatvi, je namenjen za IZBOLJŠANJE LISTA.

HITLERJEVE NAPOVEDI

Hitler uživa že nekaj let sloves, da je doslej še vse tako storil kot je bil prej napovedal. Na to dejstvo se sklicuje tudi v svoji knjigi "Mein Kampf".

Javnost je vsled tega smatrala za resnično vsako iz Berlina prihajajočo napoved. In baš to je bilo tisto, kar so v Berlinu hoteli.

Resnica pa je, da Hitler ni storil še nobene vojne poteze takrat, ko je rekel, da jo bo storil. Ob vsaki priliki je skušal obrniti pozornost od svojih namenov.

Presenečenje je v vojni največje važnosti. Presenečenje se da ustvariti z odvratitvijo pozornosti v drugo smer ter z ustvarjenjem zmede. To se zdaj že več tednov dogaja.

Iz tistega dela Francije, ki so ga zasedli Nemci ob zapadni obali, prihajajo poročila o velikih koncentracijah vojaštva. V zasedeno ozemlje vozijo vlaki le vojake in vojaške potrebščine.

Iz Ženeve poročajo, da je švicarsko-nemška meja zaprta, ker hoče s tem nemško armadno poveljstvo prikriti gibanje čet in vojnega materiala.

Na podlagi tega je javnost sklepala, da se mora vsak hip završiti napad na Angleško otočje. Tako sklepanje pa ni u ravnično.

Vrhovno poveljstvo nemške armade je pred 10. majem trikrat ustvarilo v nevtralnih opazovalcih vtis, da koncentriira vojaštvo ob belgijski in holandski meji.

V vsem tem času pa ni prestopil meje niti en nemški vojak. Pred završitvijo napada na Belgijo in Holandsko niso dobili zavezniki nobenega poročila o gibanju čet.

Opozorjanje na koncentracijo nemškega vojaštva v severnem in zapadnem delu Francije nas silijo drugam vsmeriti pozornost.

Nemški zračni napadi na Anglijo dajejo povod nadaljnjim spekulacijam. Nemški letalci si izbirajo za cilj le pristanišča, dočim je v industrijske centre padlo razmeroma le malo bomb.

Iz tega bi se dalo sklepati, da nameravajo Nemci zablokirati angleško otočje in da zračni napadi niso priprava za izkrcanje vojaštva na angleških tleh.

To pa ni seveda še nobena jamščina, da se izvazija na Anglijo ne bo završila. Sleherni dan se namreč utegne pojaviti presenečenje.

Zmožnost prikrivanja namenov pa ni izključno le Hitlerjeva lastnost, pač se pa znolahko ponša tudi nemški generalni štab in sicer že dolga desetletja.

Nemška armada je meseca marca, aprila in maja leta 1918 prebila zavezniško fronto. Ti prelomi so bili deloma posledica nove vojaške tehnike, največ pa posledica presenečenja.

Kaj bo pravzaprav storil Hitler, se ne ve. Ugibanj je pa toliko, da mora biti med njimi že vsaj eno pravilno.

PRED 649 LETI

V začetku avgusta leta 1291, torej pred 649 leti, so moje dveh alpskih dolin Uri in Unterwalden prisegli braniti svojo zemljo proti vsem zunanjim napadom. To je bil začetek ponosne zgodovine svobodne Švice.

Zadnja leta je Švica v marsičem vztrajala diktaturam, ki jo obdajajo, toda posrečilo se ji je ohraniti svojo prostost in neodvisnost, kar ji je bilo že tekom svetovne vojne izredno težko.

61 odstotkov Švicarjev govori nemško, in njihove simpatije so bile na strani Nemčije, dočim so Francozi (29 odstotkov) simpatizirali s Francijo in z Anglijo.

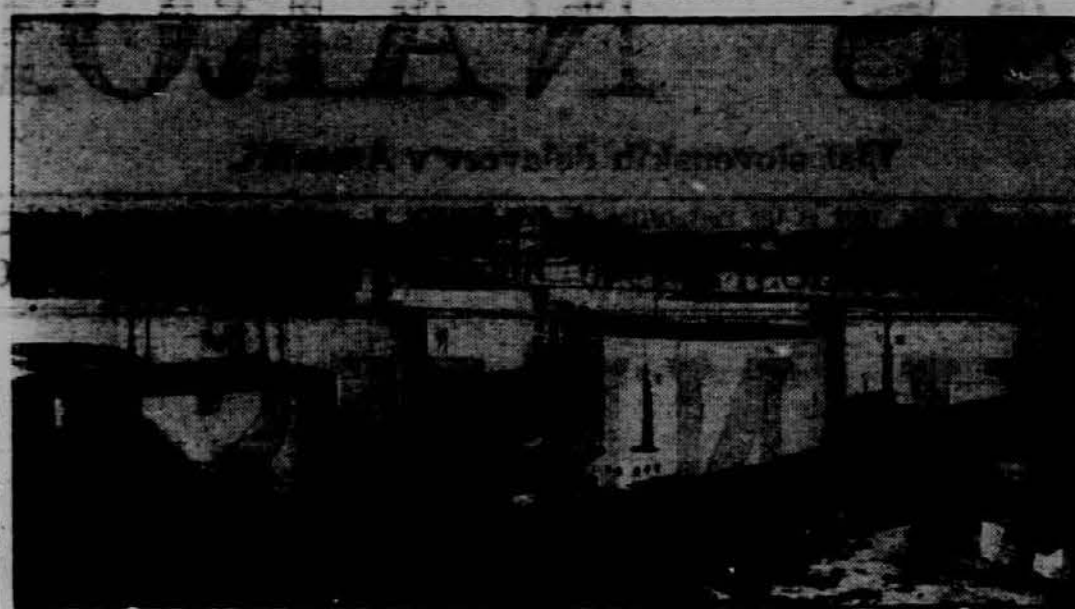
V sedanjih vojni je drugače. Hitler je poskrbel, da nemško govoreči Švicarji ne simpatizirajo več z Nemčijo, kajti Nemčija ni več to, kar je bila.

Pojavile so se pa druge težkoče. Vzdržanje nevtralnosti je bila najtežja naloga. Naciji sosednje dežele manj spoštujejo kot jih je spoštovala kajzerjava Nemčija, in jih bolj brezobzirno izrabljajo.

Švica je obdana od vseh strani od diktatorskih držav, in je le slučaj ali čudež, da je Hitler še ni izbral za svojo žrtev.

Upati je, da se bo njena stoletja stara zgodovina neodvisnosti nadaljevala ter doživela čas, ko bo vsa Evropa slavila svočani praznik osvobodjenja izpod diktatorskega jarma.

VAŽNO PRISTANIŠČE OB ČRNEM MORJU



Pogled na romunsko pristanišče Constanza ob Črnem morju.

Iz Slovenije

OROŽNIKA STA ŽALILA.

Zakonec Lovrenc in Antonija iz Hrasta sta se vozila v vlak, kjer je mož neprestano izžival k prepiru. Ko so ga orožniki v Ljutomeru pozvali k miru, se jim je postavil po robu in jih začel zmerjati. Žena pa je bila še hujša. Potegnila je nož in hotela napasti orožnike, ki so ji še pravočasno vzeli nož iz rok. Pred okroglim sodiščem v Soboti je bil mož obsojen na poldrugi mesec ječe, žena pa na tri mesece ječe.

JUNAK NOŽA.

Frane Črček in njegov tovariš Korošec, sta se dobro razpoložena vračala iz Radencev proti domu. Na cesti je med obema prišlo do prepira. Črček je potegnil nož in z njim obdelal Korošca, da je moral v bolnišnico. Črček pa pred sodišče, ki ga je obsodilo na 10 mesecev zapor.

OBSOJENA NEPOBOLJŠLJIVA TATICA.

Marija Drukovičeva, po poklicu kuharica, brez posla in brez stalnega bivališča, je bila leta 1876 rojena v Žireh. Zenska ima viharo življenje za seboj. Prav te dni je bila že 20. sojena zaradi raznih tatvin in drugih deliktov. Letos februarja jo je mali kazenski senat obsodil na štiri mesece ječe zaradi tatvine obleke. V kazni ji je bil vstet preiskovalni zapor tako da je bila letos v sredi maja izpuščena na svobodo, ki jo je le nekaj dni uživala. Tam v Škofji Loki je najprej 24. maja ukradla nekemu posestniku zlato uro z verzičico vrednosti 5000 din, nato drugemu Škofjeločanu srebrno verzičico vredno 340 din. in neki ženski dežnik. Prvo tatvino je pred sodniki malega senata ta-

SAMOMOR ŽENSKJE V ŽELEZNIŠKEM VOZU.

Železniški uslužbenec Ivan Lenardič je našel v nekem potniškem vozu žensko, ki se je nekaj ur prej obesila v svojem kupeju. Pri preiskavi so oblaščili dognale, da je to 57 letna Rozina Bondusova, doma iz Pašičeva v Vojvodini. Zjutraj je prispela na Jese-nice skupina 1 vojvodinskih Nemcev, ki so se še z istim vlakom odpeljali naprej v Nemčijo. V Podrožici pa jih je nemški obmejni komisar ustavil in vsa skupina se je morala vrniti, ker ni imela v redu potnih listov. Nemško obmejno oblastvo jih je napotilo na nemški konzulat v Ljubljani, kjer naj bi potne liste uredili. V tej skupini je bila tudi Bondusova. Nemci so z dovoljenjem jugoslov. železniških ob-

Rojake prosimo, k o pošljejo za naročnino, da se poslužujejo — UNITED STATES CANADIAN POSTAL MONEY ORDER, ako je vam le priročno

lasti prenočili kar v vagonu, s katerim so se vrnili iz Podrožice. Vohče so jim šle oblasti kolikor je bilo le mogoče, na roko. Očitno pa je Bondusova, ki je imela le malo denarja, a v nemški vojski sina, ki ga je hotela obiskati, obupa. ker se ji je zazdelo, da se ne bosta več videla. Le na ta način si je mogoče razlagati njeno obupno dejanje.

VOJNI UJETNIK NI PRIJATELJ.

"Kdor občeje z vojnimi ujetniki, zasluži občutno kazni." piše "Neues Wiener Tagblatt" in nadaljuje: "Vojni ujetnik je še vedno sovražnik, tudi če je ujet. Nečastno je to, zločin proti našim vojakom, ki so v najhujši borbi, če nekdo ravna z vojnimi ujetnikom kakor s prijateljem."

Pokem poroča o primeru takšne pregrehe in kazni. 27-letni Karl Schultz iz Grallana je v lanskem decembru, ko je zapuščal svojo dotedanjo službo v poljedelstvu, pogostil razen svojih nemških delovnih tovarišev tudi nekatere Poljake, vojne ujetnike, ki so jih bili uporabili v istem obratu. Pogostil jih je z žganjem. Postavili so ga pred sodišče, ki je njegovo postopanje označilo za skrajno zavrženo in ga je obsodilo na 6 mesecev ječe. Njegov priziv je višja instanca zavrnila.

Peter Zgaga

DEMOKRACIJA

Ne ustrašite se in ne pričakujte nobene zapletene razprave, ampak to stvar vam bom tako preprosto povedal kot si jo jaz tolačim.

Ko je začel divjati Hitler po Evropi, je bila Amerika povsem brezbrbna. — Norec je podivjal, — so govorili ljudje. — Kar divja naj, se bo že unesel.

Ali so se pa sklicevali na tisto svetopisemsko: — Kdor meč uporablja, bo z mečem pokončan.

Sledil je pa dogodek dogodka. Pomemben dogodek pomembnemu dogodku. Kajti če je v nekaj dneh ali tednih uničena evetoča dežela in če je par milijonov svobodnjakov preko noči izpremenjenih v sužnje, je to prvovrsten dogodek, ki mu je treba posvetiti nekoliko pažnje.

Padla je Avstrija. — No, so rekli ljudje, — saj je bila tako ali tako nemška. Avstriji so sami drli Hitlerju v naročje. Bolje je pa, če pri miru pusti Čehe. Čehi mu bodo dali. Francoski inženirji in vojaški strokovnjaki so zgradili med Nemčijo in Čehoslovaško neprodoren zid, drugo Maginotovo črto. In češko letalstvo! Češka armada! Zaveden in naciem zaničujoč nemški narod! Bolje zanj, da se jih ne loti!

In kaj se je zgodilo? Niti enega strela ni bilo treba Nemcem oddati, pa je klečala Čehoslovaška pred njim.

Mahinacije ... izdaje ... mešetarenje ... seveda, vsega tega je bilo dosti. Dejstvo pa je in ostane, da se je Hitler polastil Čehoslovaške. In za njo Poljske. Za Poljsko Danske in Norveške. Za Norveško Nizozemske in Belgije.

— Zdaj je konec njegove

VABILO NA PIKNIK

ki ga prirede JUGOSLOVANSKA PODPORNKA IN KULTURNA DRUŠTVA IZ NEW YORKA IN OKOLICE V NEDELJO, 11. AVGUSTA, 1940 v MUTSCHELER'S PARK, 119th St. and 10th Rd., COLLEGE POINT, L.I. Godba Jazz Band in tamburaški zbor "Banat" Vstopnina 40c. Pričetek ob 1 pop. Kažipot: Na Times Square Flushing vlak do Main St., Flushing, nato pa bus št. 110 do 119th St. and 14th Rd., College Point, L. I. Iz Ridgewooda pa Flushing kara do Main Street, Flushing in od tam bus št. 110. 8-1, 5, 6, 8th

DARILNE POSILJATVE v JUGOSLAVIJO in ITALIJO

100 DIN.	---	\$ 2.30
200 DIN.	---	\$ 4.40
300 DIN.	---	\$ 6.50
400 DIN.	---	\$ 8.50
500 DIN.	---	\$10.25
1000 DIN.	---	\$20.—
2000 DIN.	---	\$30.—

V DINARJIH

100 LIR.	---	\$ 5.90
200 LIR.	---	\$11.50
300 LIR.	---	\$17.—
400 LIR.	---	\$22.—
500 LIR.	---	\$25.—

Ker zaradi položaja v Evropi parniki neredno vozijo, tudi za izplačila denarnih posiljatev vzame več časa. Zato pa onim, ki žele, da je denar naglo izplačan, priporočamo, da ga pošljejo po C A B L E ORDER, za kar je treba posebej plačati \$1.—.

Velik razmer v Evropi ni mogoče v Jugoslavijo in Italijo makazati denarja v DOLARJIH, temveč samo v dinarjih oz. lirah. Isto velja tudi za vse druge evropske države.

SLOVENIC PUBLISHING CO.
::: POTNIŠKI ODDDELEK :::
216 West 18th Street, New York

Najboljši prijatelj

v nesreči vam je:

SLOVENSKA NARODNA PODPORNKA JEDNOTA BRATSKA, DELAVSKA PODPORNKA USTANOVA

Sprejema moške in ženske v letih od 16. do 50, in otroke do 16. leta starosti.



ČLANSTVO: 52,000

PREMOŽENJE: \$8,000,000.00

Za ožje informacije glede zavarovanja vprašajte lokalnega tajnika društva SNPJ

Glavni stan:

2657-59 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Kratka Dnevna Zgodba

B. BLUNEK:

Vožnja v smrt

Mali vlak, ki je sestojal iz bogonskega in priklopnega vagona in se je vsake pol ure peljal iz mesta v hribe, je imel za seboj vas Sacramento in je pripeljal v trg Santa Cruz. Tu je za nekaj minut obstal. Potem naj bi se odpeljal v rudarski kraj Durango, kjer je bila končna postaja te proge. Vlakovodja, ki je moral na postajah poskrbeti za pripone in pregledati, ali je vse v redu, je utrujen in razgret od sonca obsejal na svojem sedežu. Tudi sprevodnik odprtega vagona, neki zamorec, je pasel lenobo na sedežu v vagonu, kjer je sedelo nekaj potnikov. To so bili neki starejši delavci, ki je prihajal s pomočnega dela v mestu v rudniku in je stanoval v Durangu; neka starejša ženska iz istega kraja, ki je že jutraj vse nakupila, dalje visok, močan možič v obleki rokodelca in pa mladi zakonski par. Ko je delavec vstopil, mu je ženska pokimala; včasih sta si bila dobra, a nato je ona vzela drugega.

Vlakovodja je močno pritrdil zavore pogonskega vagona, zakaj proga je navzad močno padala. Pogledal je na uro, godrnjavo je dal znak z zvonom in je poglaval motor; s sunkom se je vlak začel premikati. Potniki pripetega vagona, ki zaradi vročine ni imel oken s šipami, so se hudo stresli. Vsi so jezno zabundali, samo oba mlada zakoneca sta se srečno spogledala.

Mahoma je zapazil zamorec, da se pogonski vagon sam pomika dalje. Isti hip je začel priklopljeni vagon drčati nazaj po strmini navzdol. Sklopka se je z naglim potegom pogonskega vagona zlomila. Zamorec je glasno zaklel, planil je na zadnjo ploščad, skočil je ko brez uma na tla, v divji grozi je kričal sprevodniku drugega vagona, naj vendar ustavi. Že nekaj sekund je bil vagon že v takem diru, da potniki niso mogli več poskakati na tla. Z vedno večjo brzino je priklopni vagon sam brzel po strmi progi nizdol.

Ljudje, ki jih je zdaj usoda združila, v eno, so vstali. Z grozo so se zagledali drug v drugega in so začeli zmedene govoriti. Visok možič je stopil na zadnjo, zdaj sprednjo ploščad in skušal zavreti zavore. A čeprav jo je na vso moč vlekel k sebi, se vendar le ni zganila.

Zmedenega obraza je stopil nazaj v vagon in zavpil: "Zavora je na dvoje!" "Kaj, kaj bo pa zdaj?" je zajela ženska. "Jaz sem mehanik," je prestrašeno odvrnil možič, "osi se bodo preveč segrele — pri tej brzini."

Oba mlada človeka sta bila tesno objeta, z grozo na obrazu sta gledala pokrajino. Vagon, ki je zdaj drčel po ravlini, je brzino malo zmanjšal, vendar je imel še veliko hitrost. Kakor po čudežu se je vagon na ovinkih obdržal na tračnicah. Mehanik je glasno klical in se je držal za ročaje. V kotu je sedela ženska, svoj zavoj trdno oklepaje z rokama; njene ustnice so bile blede in ozke ter se je trudila, da je ostala med guganjem vagona na svojem mestu. Njena naglavna ruta se je premaknila, da ji je napol visela čez oči.

Zdaj je vstal delavec, ki je bil doslej edini molčal. S plačo kretnjo je pobožal žensko po glavi, nato je šel po brzicem vagonu in je s težavo prišel v sprednjo k zavori. Nič ni gle-

staje Sacramento; za njo je bila strmina, ki je potekala okoli hriba in tik ob brezdu. Ne daleč od čuvajnice in na pogled majceena igračka, je zapazil delavec pogonski voz s priklopnim vagonom, kako sta lezla po hribu navzgor zdaj sta bila le še dve sto metrov pred Sacramento. To je pač pomenilo konec. Ob tistem vlaku se bo ta drveči vagon povsem raztreščil.

Mali sin progovnega čuvaja v Sacramento, ki je čakal vlaka, da bi si ogledal prišlece — če bi sploh kak človek zašel v to zapuščenno gnezdo — je stal ob tračnicah. Daljino, grmenje, slišno bobnenje ga je primoralo, da se je ozrl v nasprotno smer. Tedaj je zapazil samcati vagon, kako je od Santa Cruz sem nenavadno hitro brzel nizdol.

Poklical je očeta, ki je počasi prišel venkaj. A komaj je zagledal priklopni voz, ko je koj spoznal nesodni položaj. Najprej mu je šinilo v glavo, da bi z znaki dal ustaviti prihajajoči vlak; a je koj vedel, da bi bilo to brez pomena. Toda ondi, kamor so včasih spravljali vagon, je bil slepi tir, ki se je v dolžini pet sto metrov nalahno vzpenjalo se se proge končal z mogočno klado. Stekel je h kretnici in se je vrzel na ročko. A ta je bila zarjavela in se ni dala premakniti. Ves obupan jo je vlekel, saj je spadalo v njegovo službo, da so bile kretnice v redu. Lotil se je tračnice in suval v kretnico; zaman. Vagon pa se je strašno naglo blizal.

Tedaj — vendar z zamolklim hreščanjem se je dala ročka obrniti. Progovni čuvaj je odskočil in že je pridiral vagon do njega. Povešenih ram je čuvaj zrl za njim. Mahoma se je zravnil in je od razburjenja puhnil sapo skozi nosnice; vožnja je bila počasnija. Delavec, ki je bil v železni odločnosti ostal na ploščadi, je začel, videč prihajajoči vlak, koj vleči zavore k sebi, najprej počasi, nato zmeraj bolj močno, tako da so kar iskre švigale izpod koles. Petdeset metrov pred seboj je videl, kako je čuvaj sledil le premaknil kretnico. Že čez nekaj sekund so kolesa s evljenjem zavozila na slepi tir. Zdaj se je z vso močjo svojih dela vajenih, krepih rok uprl v ročko zavore. Vagon je zahreščal ko sto hudičev. Klada! Neznanski trušči! Težka lesena klada se je razcefrala. Toda vagon je obstal.

Potniki, ki so se vsi obtočeni in opraskani trkljali po tleh, so zavreščali. Delavec je ležal zraven zavore, trščica iz prelomljene ploščadi se mu je zadrla v lice in je začela kri teči. Prvi je vstal, obrisal si je z modrim robcem obraz in je pomagal drugim, da so vstali. Z nerodnimi besedami jih je skušal potolažiti.

Istočasno se je ustavil v Sacramento vlak, ki se je pripeljal iz mesta. Sprevodnika in potniki iz prišedega vlaka, ki so mogli razburiljivi dogodek natančno opazovati, so hitro poskakali iz vagona in stekli k tistem vrcu. Pomagali so zmedenim ljudem, da so mogli izstopiti. Pri tem so videli, da se ni nihče resno poškodoval in so vsi lahko hodili.

Mladi mož, čigar žveči so odpovedali, je takoj stekel proč. Njegova mlada žena, ki je bila še polna strahu, je bila brezbrizna za vse in ni mogla govoriti; dali so jo materi progovnega čuvaja v varstvo. Starejša ženska pa je bila kmalu nared. Skrbno je pregledovala svoj zavoj, ali se ni nič razbilo. Videč, da je vse celo, se je zadovoljno nasmehnila, si popravila ruto in se ozrla. Nenačaka se je nečesa spomnila, pristopila je k delavcu in mu molče stisnila roko, nato je z zaskrbljenim pogledom vzela svoj sveži robc, da bi mu obrišala kri z obraza. Delavec se je prijazno branil, vzela je svoj robc, ki je bil že okrvavljen, obrisal se je in zamrmral: "Nič ne del, to bom že doma uredil." Na vse pohvalne besede in vprašanja potnikov novega vlaka pa je ponosno molčal.

Sprevodnik je pozvonil k odhodu vlaka. Delavec je pristopil k priklopnemu vagonu, ko da bi se ne bilo nič zgodilo, in se je usedel vanj. A starejša ženska se je usedla v pogonski vagon. Gostih besed je pripovedovala o strašni vožnji in ponovno poudarila, da se ne bo nikdar več peljala v priklopnem vagonu. Mehanika je bilo sram in je odšel, videli so ga spodaj na cesti proti mestu.

Ko se je vlak ustavil na končni postaji Duranga in so vsi izstopili, je tudi delavec počasi izstopil. Obstal je in je zrl na žensko, ki se je — polna razburilivega doživlja — hitro blizala hiši, kjer so se spređaj na vrtiču igrali otroci. Veselo so vzkliknili, videč mater, in jo brž obstopili. Medtem ko je vzela najmlajšega v naročje in ga poljubovala, je zagledala delavca, ki je stal v zadregi in srečno smehljajoč se pred vratom. Solza se ji je zalesketala v očeh, medtem ko mu je hvaležno pokimala. Potem je stopila v hišo.

Delavec si je z roko pogladil čelo. Zdaj je začutil hudo utrujenost. Pa seveda, saj je bil vso noč delal v rudniku. ...

Ko obnovite naročnino, pošljite še posebej 25 centov za priročni zemljevid, ki je nujen potreben, ako hočete natančno slediti današnjemu razvoju vojne.

Raznoterosti

KRATKOVIDNI KONZERVATIVIZEM SE MAŠČUJE.

Londonški gospodarski poročevalce švicarskega lista "Neue Zürcher Zeitung" razmotrila v nekem članku vzroke, da se je izkazala angleška oborožitev v dosedanjem poteku vojne za nezadostno in pravi, da sta zaveznika zavoljo samovšečnosti, s katero sta predstavljala stanje svoje oborožitve, očitno prezrla, da je Nemčija izdelovala še učinkovitejši vojni material ter z njim nastopila.

Tako nista mogla postaviti proti nemškim tankom, ki so njune tanke prekašali po velikosti, oborožitvi in sposobnosti za premagovanje terenov, ki jih je razdalja, ničesar enakovrednega. Angleški oboroževalni industriji tedenski delovni čas in so s tem ovirale proizvodnjo. Dajanje so se upirale nastavljanju novih, še ne izvešanih delovnih moči.

Posebno hudo je bilo to, da je Chamberlainova vlada popolnoma zanemarila izboljšanje delovnih moči za druge stroke. Samo 50.000 mož so prevedli v druge poklice. Samo na podlagi tega kratkovidnega konzervativnega sistema je mogoče pojasniti, da je imela Velika Britanija istočasno ob velikem pomanjkanju strokovnih delavcev, več nego milijon brezposelnih.

NOČE IMETI MILIJONOV.

V Milanu zbujajo veliko pozornost primer, da neka ženska odklanja milijonsko dediščino, ker se ji izvor tega imetja ne vidi čist.

Pred kakšnimi 30. leti sta odpotovala neka zakonca iz Milana v Španijo in sta tam stopila v službo pri nekem bogatašu. Mož je bil za vrtnarja žena pa za služabnico. V Milanu je ostala ženina sestra, s katero se nista dobro razumeli in ki se za nadaljnjo usodo obeh zakoncev ni brigala. Pred dvema letoma je ta, sedaj 70-letna sestra zvedela, da sta se mož in žena vrnila v Milan, a tudi takrat ni stopila z njima v stike. Vedela je, da sta obogatela, pa je izvor tega bogastva ni zanimal.

Pred mesecem dni je mož umrl, žena mu je sledila nekoliko dni pozneje v grob. Sedaj je stara sestra dobila od sodišča obvestilo, da je postala edina dedična imetja, ki znaša več milijonov. K dedščini spadajo zelo dragocene slike, zemljišča in hiše. Dedična je prišla v krasno stanovanje obeh pokojnih in ko je tam pregledovala stvari, ji je prišla v roke neka korespondenca, iz katere je razvidela, da je bila njena sestra ljubavnica bogatega Španca, nje mož pa je po

vsej priliki za to vedel in je zapiral obe oči, ker se je nadejal, da bosta nekoč podedovala Špančevino imetje. Ko je to zvedela, je stara žena vso dedščino odločno odklonila in sedaj iščejo oblasti drugih dedičev po Špancu.

UMETNO DOZOREVAJOČI SADEŽI.

Ogljikov vaden, in sicer etil, bodo odslej uporabljali, da bodo neke sadeže spravili umetno do dozore. Kadeže, ki jih morajo trgati zavoljo dolgega prevoza po morju, se preden na

"GLAS NARODA" pošljamo v staro domovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko stori. Naročnina za stari kraj stane \$7. — V Italijo lista ne pošljamo.

drevesih dozore. Pod vplivom etila dozori sadje pol hitreje in se ne pokvari niti kar se tiče okusa, niti kar se tiče zunanjo-

Poučni spisi

ANGLEŠKO SLOVENSKO BERILO. Sestavil dr. F. J. Kern. Vezan. Cena \$2.00

BODOČI DRŽAVLJANI naj naročijo knjižico — "How to become a citizen of the United States". V tej knjižici so vsa pojasnila in zakoni za naseljene. Cena 35c.

DENAR. Spisal dr. Karl Engliš. 236 strani. Denar problem je zelo zapleten in težaven in ga ni mogoče storiti vsakomur jasnega. Pisatelj, ki je znan česki narodno-gospodarski strokovnjak, je razširil svoje delo tako, da bo služilo sigurnemu kot orientacijski spis 9 denarju. Cena 50c.

DOMAČI ZDRAVNIK. Spisal Sebastijan Kneipp. 210 strani. Cena \$1.25

DOMAČE ŽIVALI. — Spisal Damir Feigel. 72 strani. Cena 50c.

DOMAČI ŽIVINOZDRAVNIK, spisal Franjo Dular. 278 strani. Cena trda vez. Cena \$1.50

Zelo koristna knjižica za vsakega živinorejca; opis raznih bolezni in zdravljenje; slike. GOVEDOREJA. Spisal R. Jęgart. 143 strani. S slikami. Cena \$1. —

KOKOŠJEREJA. Sestavil Valentin Razinger. 62 strani. Broš. Cena 50c.

KNJIGA O LEPEM VEDEDJU. (Urban.) Vez. Cena 75c.

KNJIGA O DOSTOJNEM VEDEDJU. 111 strani. Cena 50c.

KRATKA SRBSKA GRAMATIKA. 68 strani. Cena 30c.

MLEKARSTVO. Spisal Anton Pevec. S slikami. 168 strani. Knjižica za mlekarnje in ljubitelje mlekarstva sploh. Cena 50c.

NAJVEČJI SPISOVNIK. — 156 strani. Cena 50c.

NAŠE ŠKODLJIVE ŽIVALI v PODOBI in BESEDI. Opisal Fran Erjavce. 224 strani. Broš. Cena 25c.

OBRTNO KNJIGOVODSTVO. 258 strani. Vez. Knjižica je namenjena v prvi vrsti za stavbo, umetno in strojno ključavničarstvo ter železnicarstvo. Cena \$1. —

ODKRITJE AMERIKE, spisal dr. MAJAR. Trije deli: 162, 141, 133 strani. Cena mehko vez. Poljuden in natančen opis odkritja novega sveta. Spis se čita kakor zanimiva povest ter je sestavljen po najboljših virih. Cena 50c.

PRAKTIČNI RAČUNAR. Trda vez. 251 str. Priročna knjižica, ki vsebuje vse, kar je pri nakupu in prodaji potrebno. Cena 75c.

PROBLEMI SODOBNE FILOZOFIJE. Spisal dr. F. Veber. 341 strani. Knjižico toplo priporočamo vsakomur, ki se hoče seznaniti s glavnimi črtami sodobne filozofije. Cena 50c.

SLOVENSKO-NEMŠKI SLOVAR. Sestavil Dr. F. Bradac. — 625 strani. Cena \$1.25

UMNI ČEBELAR. Spisal Frank Lakmayer. 163 strani. Cena \$1. —

VELIKI SLOVENSKI SPISOVNIK. Sestavil H. Podkrajšek. — 437 strani. Cena \$1. —

VELIKI VSEVEDEŽ. 144 strani. Zbirka zanimivih in kratkočnih spretnosti; burke in šalivi poskusi; vedeževalna tabela; punktiranje; zastavica. Cena \$1. —

ZDRAVILNA ŽELIŠČA. 62 strani. Cena 25c.

KNJIGARNA

"GLAS NARODA"

216 West 18th STREET NEW YORK

V stoterih slovenskih domovih boste našli to knjigo umetniških slik. Naročite jo še vi.

"Naši Kraji"

Slike so iz vseh delov Slovenije in vemo, da boste zadovoljni.

Zbirka 87 fotografij v bakrotisku na dobrem papirju vas stane —

\$1.

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

216 WEST 18th STREET, NEW YORK



SRIVNOSTNI STUDENEČ

Roman: Spisal P. Keller. — Poslovenil I. D.

31

Ko je prišla domov, je našla tam svojega ženina. "Karel," mu je rekla s čistimi očmi; "glej, prihajam od Ludvikovega groba. Leto dni bom nosila črno obleko, kakor da bi bil moj mož, ker me je tako zelo ljubil. Ali boš razumel to?" Nekaj časa je razmišljala, nato pa ji je segel v roko. "Da, Ema, razumem."

MATI.

Bogatčevka se je vrnila s starim učiteljem domov. Cel mesec je bila pri sinu v velikem mestu. Bili so blazni dnevi. S sinom je ogledovala to veliko mesto, toda med vsemi stvarmi, ki so bile vredne strmenja, je bila zanjo najbolj blazno čudo, sinova navzočnost. Stari učitelj se je bil že po treh dneh vrnil domov.

In nato je končno le prišla ura slovesa in učitelj se je moral zopet peljati v veliko mesto po mater.

Le tiho jokaje je sedela žena v D-vlaku, ki jo je peljal domov. O, potovala sta imenitno. V prvem razredu. Sin je na vsak način hotel tako. Saj vem, je rekel, kako težka bo materi ta pot, čemu bi jo gledali tuji ljudje, če bo jokala.

Bogatčevka si je obirala solze. Roke je držala sedaj sklenjene v naročju. Tiho je izpregovorila:

"Srečna sem! Zelo vrliga sina imam. Dober je bil z menoj; lepo je bilo v mestu."

Naenkrat pa se je rahlo nasmehnila.

"Vzeti me hoče k sebi v Brazilijo. Sedaj me še ne more vzeti s seboj, ker staneje v divjih krajih. Že poti same od obrežja dalje bi ne zmogla in med vsem tem divjim ljudstvom, ki govori tuj jezik, bi na svoje stare dni ne mogla živeti. Zato bo poskušal, da bo vse, kar ima, prodal, potem pa mi bo najel stanovanje v prečudovito lepem mestu, ki se imenuje Rio; tedaj bo prišel pome in skupaj bova stanovala v Rio. In pomislite, gospod učitelj, dve služkinji iz našega kraja bo plačal zame. Ali ste si mogli kdaj misliti, da bom imela še dve služkinji?"

Izmed vseh lepov in tuji, čudoviti deželi, ki so ji bile obetane, se je stari ženi zdelo najbolj mikavno to, da bo imela dve služkinji.

Prišla je domov. Vsak dan je šla žena gori k milinu. Tam se je bil ustavil sin na potu domov. Od tam je gledal domačo hišo, iskal z očmi svojo mater. To je bil sveti kraj.

Povprašala je starega učitelja, proti kateri strani natančno leži Brazilija. Saj človek vendar more vedeti, kam naj gleda. Učitelj ji je rekel, da je to težko določiti, pogledati mora najprej na zemljevid in preračunati s kompasom.

In nato ji je povedal: južno-zapadno. Tam mimo tistega visokega topolja na desno. V desni smeri od topolja leži Brazilija. Ne, morebiti na levo od topolja. Tam leži Patagonija.

Nekoga dne jo našel učitelj mrtvo, s hrbtom naslonjeno ob mlin. Njene širokodprte črte so bile uprte proti topolju na polju. Gledala je bila v desno stran od topola, ne v levo, kajti tam je ležala Patagonija.

LETO.

Stari učitelj je bil sicer upokojen, toda njegov pokoj je bil prepoiz vsakovrstnih opravkov. Bil je eden tistih ljudi, ki prenašajo skrb drugih in opravljajo dela drugih.

Sedaj na primer je bil spravljen k večnemu počitku staro Bogatčevko. Pokopali so jo poleg njenega nesrečnega otroka, poleg Katrice. Zopet se je eden ločil od življenja, ki je mnogo pretrpel zaradi skrivnostnega studenca in ne da bi bil razrešil njegovo skrivnost. Po pogrebu je šel stari učitelj z Eno po vasi. Rekel je svojji spremljevalki:

"Tako gredo eden za drugim. Stara, ki je pletla košare, je tudi včeraj umrla. Golobovka ni verjela, da je resnično mrtva, trdila je, da se le dela tako, da je odšla gospodično Eno še za pogrebno. No, no, kolikokrat se je dogodilo v svetovni vojni, da je bilo štabnemu zdravniku naznanjeno: brezupni slučaj se je bistveno izboljšal, simulant je umrl." Učitelj se je hihital na svoj mirni način, nato je nadaljeval:

"Simulantinja je bila res, ta stara metlarica; toda umrla je pravilno. Bil sem tamkaj, da bi staremu metlarju dal nekaj podpore. Slišal sem, da ste bili tudi vi tamkaj, dobra dušica. V mestu ljudje komaj vedo za to, če umrje kakšen podnajemnik v njihovi hiši. Seže, ko se pelje pogrebni voz mimo, opazuje, da so odpejli sostanovalec. Na knetihi pa je to drugače. Tistemu, ki že dolgo živi v vasi pomeni vsaka smrt novo praznoto. Kar nenadoma koga več ni, znanega obraza ne vidiš več. Človeka, ki si ga dobro poznal, pogrešiš. In tako se prede okrog tvojega lastnega življenja neka o-amelost."

"Okrog vašega življenja nikoli ne bo osamljeno; preveč ljubezni imate v srcu." Namsehnil se je ves srečen, jo pobožal po roki in rekel: "Ema, vi nosite črno obleko. Tudi ti ste doživeli sedaj hud udarec v svojem življenju. Pogovoriti se bova morala o tem."

"Ravno sem vas hotela prositi za to."

"Da, toda danes ne. Danes moram pisati Andreju Bogateu. Poslal sem mu brzojavko, da je mati mirno zaspala in da bo pogreb v torek popoldne ob treh. Lahko si preračuna v tamkajšnji čas. Gotovo bo pospremil v mislih svojo mater do groba. Dober človek je."

Da, stari učitelj je imel glavo vedno polno tujih skrbi in težav.

Jo Ema so se začele širiti neumne govorice. Kar naenkrat je strašno ohogatelna. Mladji Jožnikar je umrl in ji zapustil vse, pa prav vse. Bližajo svoje sorodnike, ki so živeli v revnih okoliščinah, je razdedinil in volil vse svoji skrivnostni ljubezni — Ema. Ta pa je sedaj žalovala za njim. In obenem je bila nevesta Karla Colnarja. Taki so gospodski ljudje. Za denar store vse. Kdo bi sil to misliti! (Nadaljevanje prihodnjik.)

Interview Louisa Adamiča

Se pred nedavnim je "Jugoslavanski Kurir" v Chicago obvestil ameriško jugoslovansko javnost po jugoslov. časopisu v Ameriki, da je odlični ameriški pisatelj Mr. Louis Adamič prevzel v začetku julija važno in odgovorno mesto svetovaleca pri vladni komisiji narodne obrambe, ter obenem tudi ugotovil dejstvo, da je Mr. Adamič prvi Slovenec in Jugoslovčan, ki ga je doletelo tako visoko vladno odlikovanje in priznanje v Združenih državah ameriških.

Da ni naredila naša vlada nobene pomote, ko je imenovala Mr. Adamiča za svetovaleca pri omenjeni komisiji, potem da so ameriški novi priseljenici dobili z njim v Narodnem obrambnem kvetu večšega in iskrenega zastopnika, ki temeljito pozna vse njihove križe in težave pa težje, in pa da se Mr. Adamič zaveda svoje težke naloge v polni meri, vse to je dodobra razvidno iz intervjuja, ki ga je on dal na koncu julija v Washingtonu in čigar vodilne misli so na splošno navedene v sledečih odstavkih:

Smoter njegovih predlogov in nasvetov.

Predlogi in nasveti, ki jih je Mr. Adamič predložil Narodnemu obrambnemu svetu, se seveda predvsem tičejo novih ameriških priseljenec in pa vprašanja, kako na pameten način pridobiti njihove številne skupine za iskreno sodelovanje v vseh obrambnih prizadevanjih v Ameriki.

Njegov splošni predlog.

Po Adamičevem mnenju se imajo skupine novih priseljenec kot take pritegniti v obrambna prizadevanja v njihovem čustvovanju, razumu in delovanju. Silni sunki drastičnih dogodkov v starem svetu so v milijonih in milijonih ljudi med ameriškim prebivalstvom vzbudili popolno zavest njihovega še nedavnega ozadja v stari domovini, se preden so se Združene države ameriške očitno zapletle v sedanjo svetovno krizo. To novo zavest morajo v večini slučajev izkoristiti tisti, ki imajo obrambo v rokah. Kajti mnogi novi Amerikanci med tistimi, ki so bili rojeni v Evropi, kakor tudi med njihovimi otroci, rojenimi tukaj, zametujejo totalitarni inženir, to pa ne morda samo zato, ker so Amerikanci, nego tudi zato, ker prihajajo iz civilizirajo iz Anglije, Norveške, Francije, Holandske, Belgije, Danske, Češke, Slovaške, balkanskih držav itd. in pa seveda tudi zato, ker so židje ali katoličani. Mnogi nemški in italijanski Amerikanci so proti nacizmu ali fašizmu deloma zato, ker sega njihovo ozadje v Nemčijo pred Hitlerjem oziroma v Italijo pred Mussolinijem.

Mnogo prizadevanja in pozornosti bo treba posvetiti dejstvu, da tišči k tlom večino oseb v skupinah novih priseljenec, ki štejejo nad 40 milijonov, če se vključijo v to število tudi njihovi tukaj rojeni otroci. občutek manjvrednosti ali inferiornosti pa defenzivno razpoloženje z ozirom na ostali del Združenih držav, ker se imajo za "foreigners", ker so njih imena Starzinski ali Križmančič ali Jurgelionis ali Constantidines ali Aaltonen, in ker naletijo na razlikovanje v žoli, na cesti, v družabnem običaju in posebno pa še na pehanju za delom in v poskušanjih za zboljšanje življenjskih razmer. Vse to povzroča v notranjosti teh številnih elementov ameriškega prebivalstva negativne nagibe do Amerike, nagibe, ki lahko postanejo nevarni. To odvrta ljudi od tega, da bi storili za Ameriko vse, kar je v njih močeh. To je ogrožen predmet, pravi Mr. Ada-

mič. On omenja eno poglavje v svoji knjigi "My America."

Duševni zakladi novih priseljenec.

Njegovo največje zanimanje je precepitev duševnih zakladov ali virov v skupinah novih priseljenec. To je bil njegov posel zadnjih par let. V kratkem poročilu se to obsežno polje ne da obdelati. O tem izda meseca oktobra svojo knjigo, ki bo obsegala 150.000 besed. Njej imajo slediti druge.

Predlagana izjava za Obrambno komisijo.

Mr. Adamič je nasvetoval Obrambni komisiji, naj za svojo smernico izda sledečo izjavo:

"Cilj Obrambne komisije je zagotoviti popolno vključitev vseh elementov našega ameriškega prebivalstva v obrambni program. Med ogromnim skupinam novih priseljenec ima očitno veliko število oseb težave z ozirom na ostali del Amerike radi svojih imen in drugih znakov nedavnega ozadja v starem svetu. Stiranast milijonov ljudi, ki jih pač barva loči od drugih, dostikrat ne more vsled tega prispevati svoje ga deleža v nadarjenosti in izurjenosti k skupnemu prizadevanju te dežele. Komisija prav dobro ve, da je nezadosten in neizdaten vsak narodni program, ki ne pritegne vseh ljudi k popolnemu udeleževanju v zadele na ozadje, pleme, vero ali barvo."

Komiteji krajevnih obrambnih svetov.

Mr. Adamič je nadalje svetoval, da naj bo del vsakega krajevnega obrambnega sveta še poseben komite iz odgovornih in uglednih starih Amerikancev in novih priseljenec, ki naj gleda na to, da se smernice Obrambne komisije tudi vpoštevajo in izvajajo v tistem kraju. Naloga takega komiteja bi bila paziti na to, da bi ne bilo nobenih razlikovanj proti črncem ali novim priseljenecem, zato, ker so črnci ali novi priseljenici, ter delati na to, da se naredi konec takim razlikovanjem.

Predsedki, nestrpnost, superiornost, inferiornost.

Treba se bo lotiti, pravi Mr. Adamič, tudi celega kulturnega ozračja Združenih držav, ki je sedaj vse prepojeno in prežeto s predsedki, nestrpnostjo, dojmi superiornosti na eni strani in počutji manjvrednosti ali inferiornosti na drugi. Saj ni samo to, da imajo stari Amerikanci predsedke proti novim priseljenecem, nego tudi ti jih čisto gojijo proti onim in drug proti drugemu. Med skupinami novih priseljenec je v veliki meri naleteti na predsedke proti črncem. To je zelo zapletena stvar in Obrambna vlada je naprosila Mr. Adamiča, naj izdela načrte za to delo.

Novi priseljenici večinoma dobri Amerikanci.

Kidorko se poprime tega dela, pravi Mr. Adamič, zlasti pa tisti, ki niso bo neposredno poverjeno tako delo v pisarni Obrambne komisije, naj bo imel pred očmi to, da hočejo biti ljudje malone v vseh skupinah novih priseljenec po pretežni večini in v mnogih slučajih so že dobri in popolni Amerikanci. Škoda je le o, da tlačijo nove priseljenice in v večji ali manjši meri tudi njihove sinove in hčere, rojene v tej deželi, občutek manjvrednosti in defenzivno razpoloženje z ozirom na ostali del Amerike, kar oboje more postati nevarno v zvezi z našo obrambo. Tem občutkom manjvrednosti in negativnim nagibom je treba priti v okom — toda če na pameten in pozitiven način — in sicer s tem, da

STRAHOTE VOJNE

ČASU PRIMERNA
KNJIGA

Spisala Berta pl. Suttner

228 strani

Cena 50 centov

Dobite jo pri

KNJIGARNI SLOVENIC
PUBLISHING CO.
216 W. 18 St., New York

se bistveno zenačijo z Ameriko kot domovino. kot državo, kot idejo — kot svobodno demokracijo.

Nemški in italijanski Amerikanci.

Nemški in italijanski Amerikanci, je rekel Mr. Adamič, so v težkem položaju. Za te se bo treba najprej in najprevidneje pobrigati. Nekaj jih je več ali manj za Hitlerja, oziroma Mussolinija. Mnogi med temi so taki ne morda zato, ker hočejo biti ali ker so taki že kar od narave, pač pa zato, ker hočejo biti za nekaj, in Amerika jim indirektno prepoveduje biti za karkoli v Ameriki. Vsaj tako se zdj njim. Dolžnost tistih oseb, ki se bodo odločile delovati na tem polju, bo vcepiti tem italijanskim in nemškim Amerikancem pa Italijanom in Nemcem v Ameriki v glavo in srce nekaj, kar bo izpodrinilo Hitlerja in Mussolinija. Drugače ne gre. Druga pot je zatiranje, kar pa more obroditi edinele še večjo raztegnitev pete kolone, posebno še, če gredo Združene države v vojno proti osi.

Kako izbiti italijanskim Amerikancem Mussolinija iz glave, s čim ga jim izpodriniti iz mentalitete in čustvovanja?

Treba jim je govoriti o Mazzeju ter povedati, da je on spisal prvi osnutek ameriške Izjave neodvisnosti v laščini in da je bil prijatelj in sosed Jeffersona, ki je pozneje napisal Izjavo neodvisnosti. Reči jim je treba nadalje, da nehoti sramotijo s trditvijo, češ, da tu v tej deželi ni mesta za fašizem, pač pa da je na mestu v Italiji, sebe in svojo staro domovino. Kajti takšna trditve ne pomeni drugega kakor to, da so ljudje italijanske krvi ne-posobni za samovladanje. Povedati jim je dobro tudi katero o Garibaldi. Nekaj sličenega velja tudi za nemške Amerikance. Take snovi je dosti.

WPA neumestna organizacija za take namene.

Seveda je dosti stvari v tem začetku, ki jih lahko opravijo razna vladna zastopništva. Ali Mr. Adamič je odločno proti temu, da bi se rabila organizacija WPA za vladno sredstvo v te namene, ker je pač v zvezi z bridkimi spomini v glavah novih priseljenec, zlasti pa še sedaj, ko se poslužuje razlikovanja tu in tam v kvar tujerodcem, ki še niso državljani. Poročevalec "Jugoslov. Kurira", Chicago, Ill.

PESMARICA "Glasbene Matice"

Uredil dr. Josip Čerin
Stane samo \$2.—
To je najboljša zbirka slovenskih pesmi za moški zbor. Pesmarica vsebuje 103 pesmi. — Dobite jo v Knjigarni Slovenic Publishing Co., 216 W. 18th Street, New York, N. Y.

Nova zaloga...

in tudi nekaj novih knjig in pisateljev

SLOVENSKE KNJIGE

CIGANKA

Povest o mladi ciganki, ki so jo hoteli prodati, pa je pobegnila.

cena 75c

DAMA S KAMELJAMI

Spisal ALEKSANDER DUMAS
Pisatelj sam pravi, da je knjiga uganka. Strmiš vanjo kot v zastor, ki zakriva oder, kjer se bo igral kos življenja. V tem slavem romanu se res igra velik kos zelo zanimivega življenja.

cena \$1.75

GROFOV JAGER

Spisal Albin Hrovatin.
Povest iz domačih hribov, ali povest o grofovem jargru Janezu Kresniku.

cena 75c

HUBERT

Spisal Paul Keller.
Roman iz lovškega življenja.

cena \$1.—

JARA GOSPODA

Spisal JANKO KERSNIK
Lepše povesti, kot je Jara Gospoda, skoro ni mogoče najti.

cena \$1.—

JARI JUNAKI

Spisal RADO MURNIK
Knjiga vsebuje 12 kratkih, smešnih povesti in bo vsakega v veliko razvedrilo in zabavo.

cena \$1.—

JERNAČ ZMAGOVAČ

Spisal slovit poljski pisatelj HENRIK SIENKIEWICZ
Kakor vsi njegovi romani, je tudi ta zelo zanimiv.

cena \$1.—

JUTRANJA ZVEZDA

Iz angleščine prevedel P. M. ČERNIGOJ
Roman se vrši v Egiptu in pisatelj prav zanimivo predstavlja zmagovalce prave ljubezni nad velikimi ovirami in nevarnostmi.

cena \$1.—

KRAJ UMIRA

Spisal JOŽKO JURAC
Mlad koroški Slovenec zelo jasno in zanimivo popisuje življenje kmetov in rudarjev.

cena \$1.—

KAKOR HRISTI V VIHARJU

Spisal Strachwitz.
Zelo zanimiva povest iz domačega življenja.

cena 75c

MOJE ŽIVLJENJE

Spisal IVAN CANKAR
Najboljši slovenski pripovednik in pisatelj je Cankar, ki v tej knjigi pripoveduje marsikaj zanimivega iz svojega življenja.

cena 75c.

NA POLJU SLAVE

Spisal HENRIK SIENKIEWICZ
Pisatelj popisuje sijajno zmago poljskega kralja Jana Sobieskega nad Turki pri Hotinu in s tem osvobodjenje Poljske. S to zmago je bila končana turška sila, pod katero so toliko trpeli tudi slovenski kraji.

cena \$1.—

OTROCI SOLNCA

Spisal IVAN PREGELJ
Poznani slovenski pisatelj popljuje čudovit svet med žarkostjo južnega solca in senco hladne severne noči.

cena \$1.—

ROKOVNJAČI IZPOD TRATE

Spisal Kazimir Przerwa-Tetmajer.
Zelo zanimiva povest o divjem lovcu Gronitovskem.

cena 75c

ROŠLIN in VERJANKO

Spisal JANKO KERSNIK
Kersnik, ki je poleg Josipa Jurčiča naš najboljši pripovedni pisatelj, v tem romanu popisuje življenje in dogodke na gradu Dvor v dolini Krke na Dolenjskem. Roman je zelo zanimiv od začetka do konca.

cena \$1.—

SAMOSTANSKI LOVEC

Spisal L. Ganghofer.
Ganghoferja prištevajo med najboljša sodobna pisatelje. — Samostanski lovec je najboljši mojstersko njegovo delo.

cena \$1.50

SODNIKOVI

Spisal JOSIP STRITAR
Starosta naših pisateljev in pravzaprav oče pravilne slovenščine v tem svojem romanu živo in zanimivo popisuje življenje na deželi.

cena \$1.75

SREČANJE Z NEPOZNANIM

Spisal MIRKO JAVORNIK
Pisatelj v knjigi pove isto, kot pove naslov: srečal se je z ljudmi, med katerimi so nekateri že mrtvi, drugi še živi. Njihova usoda je bila zanimiva, pri nekaterih tudi tragična. Pred vsem pa popisuje resnično življenje posameznih.

cena \$1.—

V ZARJE VIDOVE

Spisal OTON ZUPANČIČ
Najboljši in še živči slovenski pesnik podaja s to zbirko zopet nekaj umotvorov. Pesmi so posvečene njegovi ženi Ani.

cena \$1.—

V LIBIJSKI PUŠČAVI

Spisal A. Conan Doyle.
Zelo zanimiv roman, čegar dejanje se dogaja v Egiptu, v deželi bajnega Nila.

cena 50c

ZADNJI VAL

Spisal IVO ŠORLI
Poznani slovenski pisatelj nam v tej knjigi podaja zelo zanimive podatke o svojih doživljajih v Rogški Slatin.

cena \$1.—

ZNANCI

Spisal RADO MURNIK
Poznani humorist v tej knjigi kaže razne značaje ter knjigo sam označuje kot "Povesti in oris."

cena \$1.25

ZIMA MED GOZDOVI

Spisal Pavel Keller.
V tem romanu Keller v svetlih barvah riše dogodke na kmetih in posebno v gozdovih.

cena \$1.25

ŽITO POGANJA

Spisal Rene Bazin.
Francoski roman zelo nepete vsebine.

cena 75c

ZADNJI MOHIKANEČ

Spisal J. F. Cooper.
Dejanje se vrši v letu 1757, ko so se Indijanci kraljevali v lepi Mohawk dolini v kraju, ki obsega sedanji državi New York in Vermont.

cena \$1.—

Naročite pri:

KNJIGARNI
"GLAS NARODA"
216 W. 18th Street,
New York, N. Y.

Poštino plačamo mi.

Rojakom priporočamo, da naročijo te knjige že sedaj, ker zaloga je omejena in zaradi evropskih razmer je težko dobiti v tem času dokladek.